Crna Gora
Agencija za zaštitu prirode i životne sredine

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

Broj: 02-UPI-1495/14
Podgorica, 14.01.2020.godine

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, na osnovu člana 16 stav 6 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG", broj 75/18), u postupku sprovedenom po zahtjevu Ministarstva ekonomije Crne Gore, Rimski trg 46, Podgorica, od 29.10.2019.godine, za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru, te članova 18 i 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Službeni List Crne Gore", br.56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i član 43 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 87/18 i 02/19), donosi:

R J E Š E NJ E

I ODREĐUJE SE OBIM I SADRŽAJ Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru, kako slijedi:

SADRŽAJ ELABORATA

1) opšte informacije o nosiocu projekta;
2) opis lokacije;
3) opis projekta;
4) izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine koji se izrađuje za projekte u oblastima zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, turizmu i složene inženjerske objekte, a za ostale projekte u skladu sa odlukom nadležnog organa;
5) opis mogućih alternativa;
6) opis segmenata životne sredine;
7) opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu;
8) opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životn sredinu;
9) program praćenja uticaja na životnu sredinu;
10) netehnički rezime informacija;
11) podatke o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije;
12) rezultate sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima;
13) dodatne informacije i karakteristike projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata; i
14) izvore podataka.

OBIM ELABORATA

1. OPŠTE INFORMACIJE O NOSIOCU PROJEKTA

Opšte informacije sadrže:

1.1 Podatke o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojeve telefona, fax-a i e-mail adresu);

1.2 glavne podatke o projektu (pun i skraćen naziv, lokacija, adresa);

1.3 podatke o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata (izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti projektovanja i inžinjeringa, izrade studija i analiza, rješenje o formiranju multidisciplinarnog tima, dokaz da lica koja čine multidisciplinarni tim ispunjavaju propisane uslove);

1.4 izvod iz CRPS da je pravno lice ili preduzetnik koji je uradio Elaborat procjene uticaja regfistrovan za projektovanje, inžinjering ili analize;

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

1.5 rješenje obradjivača elaborate o formiranju multidisciplinarnog tima za izradu elaborata;

1.6 dokazi da lica koja čine multidisciplinarni tim ispunjavaju uslove propiane Zakonom o procjeni uticaja.

2.OPIS LOKACIJE

Podaci o lokaciji na kojoj se planira realizacija projekta odnose se na mikro-lokaciju i makro-lokaciju i obuhvataju:

2.1. Kopiju plana katastarskih parcela na kojima je utvrđena trasa za nadzemni dio gasovoda;

2.2. grafiči predstaviti prilaz gasovoda obali u blizini rta Jaz, posebno izmjenu trase u odnosu na trasu definisanu u Studiji izvodljivosti;

2.3. podatke o potrebnoj površini zemljišta u m2, na kopnu i morskom dnu, za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju;

2.4. prikaz svih vodotokova kroz koje koje prolazi trasa gasovoda;

2.5. prikazati položaj trase gasovoda u odnosu na morska zaštićena područja i područja od posebnog značaja;

2.6. prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena;

2.7. podatke o izvorištu vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnim hidrološkim karakteristikama;

2.8. Batimetrija:

2.8.1. Voda;

2.8.2. vodni resursi;

2.8.3. korišćenje vode;

2.8.4. kvalitet priobalne vode za kupanje;

2.8.5. Karakteristike i kvalitet morske vode;

2.8.5.1. temperatura

2.8.5.2. gustina

2.8.5.3. providnost

2.8.5.4. boja

2.8.5.5. zasladjivanje

2.8.5.6. stvaranje talasa

2.8.5.7. morske struje

2.8.5.8. morski sediment

2.9. prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima i seizmogene karakteristike;

2.10. prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na:

močvarna područja, obalna područja, ušća rijeka, površinske vode, poljoprivredna zemljišta, priobalne zone i morsku sredinu, planinske i šumske oblasti, zaštićena područja, područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, područja na kojima ranije nisu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat, gusto naseljene oblasti, predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti;

2.11. opis flore i faune, opis šumskih zajednica, vrste divljači koje naseljavaju tretirani prostor, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa na kopnu kao i u moru;

2.11.1. Za kopneni dio

2.11.2. Za morski dio

2.12. pregled osnovnih karakteristika predjela;

2.13. pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine;

2.14. podvodne lokacije značajne sa arheološkog i kulturnog značaja, kao i mapa zaštićenih i predloženih morskih područja;

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

2.15. podatke o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat;
2.16. podatke o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture.

3. OPIS PROJEKTA

Opis projekta sadrži:
3.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih;
3.1.1. Područje projekta
3.1.2. Opis trase
3.1.3. Tehnički zahtjevi za izgradnju morskog dijela gasovoda
3.1.4. Tehnički zahtjevi za izgradnju kopnenog dijela gasovoda
3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvodjenje projekta (površina potrebnog zemljišta za postavljanje gasovoda, uklanjanja i korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta, tehnologija postavljanja, organizacija transporta, primjena mehanizacije, opreme i sredstava, dinamika realizacije pojedinih faza, korišćenje vode, energije, sirovina, stvaranje otpada, emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh, povećanje buke, vibracija);
3.2.1. Kopneni dio
3.2.1.1. Priprema lokacije
3.2.1.2. Radovi uklanjanja zemljišta
3.2.1.3. Gradjevinske metode za izgradnju projektnih elemenata
3.2.1.4. Organizacija transporta
3.2.1.5. Korišćenje mašina opreme i materijala
3.2.1.6. Dinamika realizacije pojedinih faza
3.2.1.7. Odlaganje viška iskopanog otpadnog materijala
3.2.2. Morski dio
3.2.2.1. Priprema lokacije
3.2.2.2. Radovi uklanjanja zemljišta
3.2.2.3. Gradjevinske metode za izgradnju projektnih elemenata
3.2.2.4. Organizacija transporta
3.2.2.5. Korišćenje mašina opreme i materijala
3.2.2.6. Dinamika realizacije pojedinih faza
3.3. Detaljan opis izgradnje I funkcionisanja gasovoda (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet);
3.3.1 Faza izgradnje – kopneni dio gasovoda
3.3.2. Faza funkcionisanja - kopneni dio gasovoda
3.3.3. Faza izgradnje - morski dio gasovoda
3.3.3.1. metodologija postavljanja betonske izolacije, način rada tokom izvođenja radova, detaljan opis metode izravnavanja morskog dna, posebno kamenitog dijela i zalivanje prirodnih depresije u moru
3.3.4. Faza funkcionisanja – morski dio gasovoda
3.4. prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe izgradnje I funkcionisanja gasovoda sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija;
3.5. prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta;
3.5.1. U fazi izgradnje gasovoda
3.5.2. U fazi funkcionisanja gasovoda

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

3.6. prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i slično) svih vrsta otpadnih materija;

3.7. detaljno i jasno opisati metodologiju upravljanja otpadom na baržama.

4. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENATA ŽIVOTNE SREDINE

4.1.Opis postojećeg stanje segmenata životne sredine trase i njene okoline.

5. OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA

Dati pregled i opis mogućih alternativa koje su razmatrane u sa obrazloženjem glavnih razloga za izbor određenog rješenja sa aspekta zaštite životne sredine, a koje se posebno odnose se na :

5.1. Utrvdjenu trasu gasovoda ;
5.2. Uticaje na segmente životne sredine i zdravlje ljudi;
5.3. Metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta;
5.4. Vrstu i izbor materijala za izvođenje projekta;
5.5. Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta;
5.6. Datum početka i završetka izvodjenja;
5.7. Dužina trase
5.8. Kontrolu zagađenja;
5.9. Odlaganje otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje;
5.10. Pristupne puteve;
5.11. Odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom;
5.12. Obuke;
5.13. Monitoring;
5.14. Planove za vanredne situacije;

6. OPIS SEGMENATA ŽIVOTNE SREDINE

Opis segmenata životne sredine sadrži opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu za koje postoji mogućnost da budu značajno izloženi riziku usljed realizacije projekta, uključujući sljedeće faktore:

6.1. Kopneni dio gasovoda
6.1.1. Stanovništvo (naseljenost i koncentracija);
6.1.2. Zdravlje ljudi;
6.1.3. Opis faune
6.1.4.Opis flore
6.1.5. Biodiverzitet
6.1.6. Voda
6.1.6.1. Vodni resursi
6.1.6.2. Korišćenje voda
6.1.6.3. Kvalitet vode
6.1.6.4. Hidrogeološke karakteristike
6.1.6.5.Hidrološke karakteristike
6.1.7. Postojeći nivo buke
6.1.8. Zemljište (geološke i geomorfološke karakteristike)
6.1.8.1. Poljoprivreda
6.1.8.2. Šumarstvo
6.1.8.3 lov
6.1.9. Tlo
6.1.9.1 Organske materije
6.1.9.2. Erozija
6.1.9.3. Zbijenost

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

6.1.9.4. Zatvaranje tla
6.1.10. Vazduh
6.1.10.1. Kvalitet vazduha
6.1.11. Klima
6.1.11.1. Emisija gasova sa efektom staklene bašte
6.1.12. Materijalna dobra i postojeći objekti
6.1.12.1. Stambeni objekti
6.1.12.2 Privredni objekti
6.1.12.3. Infrastruktura
6.1.13. Kulturno nasledje
6.1.13.1. Nepokretna kulturna dobra,uključijući arhitektonske i arheološke aspekte
6.1.14. Predio i topografija
6.1.15. Pejzaž
6.1.16. Zaštićena područja
6.1.17. Turizam
6.2. Morski dio gasovoda
6.2.1. Opis faune sa mapom distribucije, posebno za morske sisare, reptile, ribe i price
6.2.1.1. Morski sisari
6.2.1.2. Morski reptili
6.2.1.3. Ptice
6.2.1.4. Zglavkari
6.2.1.5. Mekušci
6.2.1.6. Ribe
6.2.1.7. Zooplanton
6.2.1.8. Zoobentos
6.2.1.9. Ekonomski važne vrste riba i drugih morskih organizama (vrste značajne sa stanovišta ribarstva,brojnost,mrijest,status juvenilnih stadijuma)
6.3. Opis flore sa mapom distribucije posebno
6.3.1. Morske cvjetnice
6.3.2. Morske alge
6.3.3. Fitoplankton
6.4. Voda;
6.4.1. Morska voda
6.4.1.1. Talasi
6.4.1.2. Morske struje
6.4.1.3. Sediment
6.5. Kulturno nasljeđe
6.5.1. Nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte;
6.6. Zaštićena i predložena morska područja;
6.7. Ribarstvo (Opis bi morao da sadrži opis demerzalnih i pelagičnih resursa, zona mriješćenja i/ili ishrane ribljih populacija (posebno ekonomski važnih vrsta riba) sa detaljnim mapama rasprostranjenja i mapama ribolovnih zona.
6.8. Akvakultura
6.9. Turizam
6.10. Morski transport

7. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu sadrži kvalitativni i kvantitativni prikaz mogućih promjena u životnoj sredini za vrijeme izvođenja projekta, u toku redovnog rada i za slučaj udesa ili velikih nesreća, kao i procjenu da li su promjene privremenog ili trajnog karaktera.

7.1. Kopneni dio gasovoda
7.1.1. Kvalitet vazduha

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

7.1.1.1 Nivo i koncentracija emisija zagadjujućih materija u vazduhu i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima;

7.1.1.1.1 Faza izgradnje

7.1.1.1.2 Faza funkcionisanja

7.1.1.2. Uticaj projekta na klimu (vrsta i obim emisija gasova sa efektom staklene bašte) i osjetljivost projekta na klimatske promjene;

7.1.1.3 Mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha.

7.1.2. Kvalitet voda:

7.1.2.1. Uticaj zagađujućih materija na kvalitet površinskih i podzemnih voda i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima;

7.1.2.1.1 U fazi izgradnje

7.1.2.1.2. U fazi funkcionisanja

7.1.2.2. Uticaj na vodoizvorišta i zone sanitarne zaštite;

7.1.2.2.1. U fazi izgradnje

7.1.2.2.2. U fazi funkcionisanja

7.1.2.3. Mogućnost uticaja na prekogranično zagadjivanje voda.

7.1.3. Zemljište:

7.1.3.1. fizički uticaj (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično);

7.1.3.2. Uticaj na korišćenje zemljišta i prirodnih bogastava;

7.1.3.2.1. U fazi izgradnje

7.1.3.2.2. U fazi funkcionisanja

7.1.3.3. Količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta;

7.1.3.3.1. U fazi izgradnje

7.1.3.3.2. U fazi funkcionisanja

7.1.3,4. Blokiranje mineralnih bogastava;

7.1.3.5. Stvaranje i odlaganje otpada.

7.1.3.5.1. U fazi izgradnje

7.1.3.5.2. U fazi funcionisanja

7.1.3.6. Promjena lokalne topografije

7.1.3.7. Erozija tla

7.1.3.8. Klizanje zemljišta

7.1.4. Lokalno stanovništvo:

7.1.4.1. promjene u broju i strukturi stanovništva i u vezi sa tim mogući uticaji na životnu sredinu (naseljenost, koncentracija i migracije);

7.1.4.1.1. U fazi izgradnje

7.1.4.1.2. U fazi funkcionisanja

7.1.4.2. vizuelni uticaji;

7.1.4.3. uticaji emisije zagađujućih materija na zdravlje ljudi,

7.1.4.3.1. U fazi izradnje

7.1.4.3.1.1 Buka,

7.1.4.3.1.2. Vibracija,

7.1.4.3.1. 3 Toplota

7.1.4.3.1.4. Zračenja;

7.1.4.3.2. U fazi funkcionisanja

7.1.4.3.2.1 Buka,

7.1.4.3.2.2. Vibracija,

7.4.3.2. 3 Toplota

7.1.4.3.2.4. Zračenja

7.1.4.3.3. Akcidentne sitacije (potencijalni rizik za lokalno stanovništvo,)

7.1.4.3.3.1 U fazi izgradnje

7.1.4.3.3.2. U fazi funkcionisanja

7.1.5. Ekonomski aspekt

7.1.5.1. U fazi izgradnje

7.1.5.21. U fazi funkcionisanja

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

7.1.6. Ekosistem i geološka sredina
7.1.6.1. Gubitak ili oštećenje biljnih ili životinjskih vrsta, njihovih staništa ili koridora
7.1.6.1.1. U fazi izgradnje
7.1.6.1.2. U fazi funkcionisanja
7.1.7. Infrastruktura
7.1.7.1. U fazi izgradnje
7.1.7.1.1.Saobraćaj
7.1.7.1.2. Stvaranje otpada
7.1.7.2. U fazi funkcionisanja
7.1.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra plaže i njihovu okolinu na trasi gasovoda,
7.1.8.1. U fazi izgradnje
7.1.8.2.U fazi funkcionisanja
7.1.9. Karakteristike pejzaša i vizuelni uticaj
7.1.9.1. U fazi izgradnje
7.1.9.2. U fazi funkcionisanja
7.1.10. Namjenu i korišćenje površina:
7.1.10.1. U fazi izgradnje
7.1.10.1.1. izgrađene i neizgrađene površine;
7.1.10.1.2 upotrebu poljoprivrednog zemljišta i slično;
7.1.11.. Kumulativni uticaj
7.1.11.1. U fazi izgradnje
7.1.11.2. U fazi funkcionisanja
7.1.12. Akcidentne sitacije (potencijalni rizik, prirodnu i kulturnu baštinu i životnu sredinu)
7.1.12.1. U fazi izgradnje
7.1.12.2. U fazi funkcionisanja
7.2. Morski dio gasovoda
7.2.1. Kvalitet morske vode:
7.2.1.2. Uticaj zagađujućih materija na kvalitet morske vode i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima standardima;
7.2.1.2.1. U fazi izgradnje
7.2.1.2.2. U fazi funkcionisanja
7.2.1.2.3. Mogućnost uticaja na prekogranično zagadjivanje morske vode.
7.2.2. Morski ekosistem
7.2.2.1. Gubitak ili oštećenje biljnih ili životinjskih vrsta, njihovih staništa ili koridora (sa posebnim naglaskom na mogući uticaj na morske organizme, naročito uticaj na ekonomski važne vrsta riba i drugih morskih organizama, njihov mrijest, distribuciju i na juvenilne stadijume).
7.2.2.1.1. U fazi izgradnje
7.2.2.1.2. U fazi funkcionisanja
7.2.2.2.Na temelju podataka terenskih istraživanja kao i na
osnovu saznanja i iskustava dobijenih za slične projekte, dati mogući uticaj na biodiverzitet uzimajući u obzir i kumulativni uticaj sa posebnim osvrtom na rijetke i ugrožene vrste; na njihovu dnevnu aktivnost (aktivnosti tokom 24h); kao i na koncentraciju rijetkih i ugroženih vrsta, kao i na ekonomski važne vrste.
7.2.2.2.1. u fazi izgradnje
7.2.2.2.2..u Fazi funkcionisanja
7.2.2.3. Uticaj buke na živi svijet
7.2,2.3.1. U fazi izgradnje
7.2.2.3.2. U fazi funkcionisanja
7.2.3. Ribarstvo i akvakultura
7.2.3.1. U fazi izgradnje
7.2.32. U fazi funkcionisanja
7.2.4. Infrastruktura
7.2.4.1. U fazi izgradnje
7.2.4.1.2. Pomorski saobraćaj

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

7.2.4.2 U fazi funkcionisanja
7.2.4.2.2. Pomorski saobraćaj
7.2.5. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i podvodna arheološka nalazišta i njihova okolina,
7.2.5.1. U fazi izgradnje
7.2.5.2.U fazi funkcionisanja
7.2.6.. Kumulativni uticaj
7.2.6.1. U fazi izgradnje
7.2.6.2. U fazi funkcionisanja
7.2.7. Akcidentne sitacije (potencijalni rizik, prirodnu i kulturnu baštinu i podvodna arheološka nalazišta i njihova okolina)
7.2.7.1. U fazi izgradnje
7.2.7.2. U fazi funkcionisanja
7.2.8 Prekogranični uticaji

8. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Opis mjera, u toku izgradnje i funkcionisanja gasovoda, predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, sadrži mjere koje će se preduzeti u cilju sprečavanja, smanjenja, otklanjanja, izbjegavanja ili ako je moguće neutralisanja značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, utvrđenih u Poglavlju 7, a koje uključuju:

8.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje;
8.2. Mjere koje će se preduzeti u toku izgradnje, finkcionisanja kao i u slučaju udesa;
8.3. Mjere za sprječavanje, smanjenje ili otklanjanje uticaja na floru i faunu;
8.4. Mjere uklanjanja posječenog drveta i drvne biomase sa trase;
8.5. Planove i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, mjere rekultivacije šumskog zemljišta, stabilizacija i oporavak pejzaža);
8.6. Posebno obratiti pažnju na smjernice, obaveze i preporuke međunarodnih konvencija u dijelu morskog ekosistema;
8.7. Obavezno voditi računa o nacionalno ili međunarodno prepoznatim staništima kao što su NATURA 2000, Ramsar područje, Emerald mreža, kao i njihovim kontaktnim zonama.

9. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Program praćenja parametara životne sredine je od najvećeg značaja za procjenu stanja tokom izgradnje i eksploatacije gasovoda , kao i za identifikaciju efikasnosti mjera za eliminisanje ili ublažavanje.

Program praćenja uticaja na životnu sredinu sadrži:
9. 1. Prikaz stanja životne sredine prije početka postavljanja gasovoda na ukupnoj trasi za
9.1.1. Kopno
9.1.2. Morski ekosistem
9.2. Parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu za
9.2.1. Kopno
9.2.2. Morski ekosistem
9.3. Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara za;
9.3.1. Kopno
9.3.2. Morski ekosistem
9.4. Sadržaj i dinamiku dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima;
9.5. Monitoring kvaliteta morske vode u fazi izgradnje, tokom rada i nakon postavljanja gasovoda;
9.6. Monitoring biodiverziteta morskog ekosistema (u fazi izgradnje, tokom rada i nakon postavljanja cjevovoda) posebno za ribolovne zone i zone mriješćenja i/ili ishrane riba (kao zona od posebnog značaja), važnih staništa (Natura 2000).

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

9.7. Obavezu obavještavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja;

10. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA

Netehnički rezime informacija sadrži rezime elaborata na način razumljiv javnosti.

11. PODACI O MOGUĆIM POTEŠKOĆAMA

Podaci o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije odnose se na poteškoće i osnovne nejasnoće na koje je nosilac projekta naišao prilikom prikupljanja potrebnih informacija, kao što su nedostatak tehničke dokumentacije ili nedostatak stručnog znanja ili nemogućnosti da se pribave određeni podaci, informacije i slično.

12. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima sadrže opis očekivanih, značajnih štetnih uticaja projekta na životnu sredinu koji proizlaze iz podložnosti projekta na rizike od velikih nesreća i/ili udesa, kao i informacije o procjenama rizika i drugim procjenama dobijenim u skladu sa posebnim propisima i procjenom uticaja na životnu sredinu, a po potrebi, sadrži i mjere predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i mjere pripravnosti i mjere koje će se preduzeti u slučaju velikih nesreća i/ili udesa.

13. DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA

Dodatne informacije i karakteristike projekta sadrže podatke od značaja za određivanje obima i sadržaja elaborata.

14. IZVORI PODATAKA

Izvori podataka sadrže referenti popis u kojem se navode izvori podataka korišćeni za opise i procjene date u elaboratu.

II Ministarstvo ekonomije Crne Gore, Rimski trg 46, Podgorica, je obavezno da prilikom podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru, Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, dostavi tri primjerka hard kopije Elaborata procjene uticaja kao i elektronsku verziju kompletnog Elaborata sa svim prilozima.

III Ministarstvo ekonomije Crne Gore, je dužno da, u roku od dvije godine od dana prijema Rješenja, podnese nadležnom organu, Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru.

Obrazloženje

Ministarstvo ekonomije Crne Gore, podnijelo je, dana 29.10.2019.godine, zahtjev za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru.

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, u skladu sa odredbama člana 16 stav 2 Zakona o procjeni uticaja („Službeni list CG", broj 75/18), dana 01.11.2019.godine, dostavila je podnijeti zahtjev Komisiji za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za

Crna Gora
Agencija za zaštitu prirode i životne sredine

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500
www.epa.org.me

projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru, koja je obrazovana Rješenjem Agencije za zaštitu prirode i životne sredine (broj 02-UPI-1495/2 od 01.11.2019.godine).

Komisija za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru je razmotrila dostavljenu dokumentaciju i utvrdila prijedlog obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja i Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, dostavila izvještaj sa prijedlogom obima i sadržaja (Broj 02-UPI-1495/5 od 28.11.2019.godine).

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, u skladu sa odredbama člana 16 stav 4 Zakona o procjeni uticaja („Službeni list CG", broj 75/18), dana 29.11.2019.godine, dostavila je nosiocu projekta Prijedlog obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja i uputila obavještenje zainteresovanim organima i organizacijama i zainteresovanoj javnosti i obezbijedila javni uvid u Prijedlogu obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja u prostorijama Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, kao i na sajtu www.epa.org.me.

U ostavljenom roku mišljenja na Prijedlog obima i sadržaja elaborata procjene uticaja dostavili su Ministarstvo ekonomije Crne Gore (broj 02-UPI-1495/9 od 20.12.2019.godine), Mjesni savjet Opštine Tivat (broj 02-UPI-1495/10 od 27.12.2019.godine), Sekretarijat za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost - Opština Tivat (broj 02-UPI-1495/11 od 27.12.2019.godine), Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor (broj 02-UPI-1495/12 od 30.12.2019.godine) i JP Morsko dobro (broj 02-UPI-1495/11 od 30.12.2019.godine). Imajući u vidu navedeno, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine je, na osnovu sprovedenog postupka određivanja obima i sadržaja elaborata procjene uticaja, uvida u dostavljeni Izvještaj Komisije za određivanje obima i sadržaja elaborata, primjedbi tokom javnog uvida, a primjenom odredaba člana 16. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG", broj 75/18), te članova 18 i 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Službeni List Crne Gore", br.56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i član 43 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 87/18 i 02/19), odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Ministarstvu ekonomije Crne Gore, Rješenjem je utvrđena obaveza da, u roku od dvije godine od dana konačnosti rješenja, podnese nadležnom organu, Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat Jadransko – jonskog gasovoda – dionica za Crnu Goru.

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine obavijestiće zainteresovane organe i organizacije o donijetoj odluci.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu održivog razvoja i turizma u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, a preko ovog organa.

Crna Gora AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE PODGORICA

Nikola Medenica
DIREKTOR